

HATÁRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
1 évre	3 K.	1 évre	4-50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este
8 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.
TELEFON 208
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőtulajdonos: Baranyay Lajos.

NAP-NAP UTÁN

a leghajmeresztőbb sajtó-hazugságok látnak napvilágot. Nem azokra a haditudósítókra gondolunk most, akik a kávéházban pikkolóznak, vagy akik tudósításaikban az elemi földrajzi ismeretekben való hihetetlen tájékozatlanságukról tesznek tanúságot, hanem azokra a citátumokra, melyeknek eredetijét lapjaink az ellenséges államok sajtójának merészelik tulajdonítani. Egyenesen megdöbbenő vakmerőséggel „idéznek” az orosz lapokból. Ezek az „idézetek” mind az orosz hadvezetőség szigorú lekritizálását, lecsépülését tartalmazzák. Uram Isten, magyar közönséggel el lehet hietni, hogy az orosz újságoknak ilyenmit meg lehet írni, hogy a vezérkar működését most a cár birodalmában akármelyik firkásznak szabadon lehet bíráltni! Gondoljunk csak a magunk helyzetére.

Megtűrné és megtűrhetné-e most nálunk az államhatalom, hogy a Világ és Pesti Hirlap borzasztó szabadgondolkodó legényei tanulatlanból és vakmerőségből összerótt lecke-keztetéseket adjanak a mi talentumos vezérkarunk számára? Persze hogy nem. Hihető már most az, hogy egy autokratikus birodalomban, ahol sajtószabadság békében sincs s ahol még a kancsuka vigan járja, szabadon lehessen a sajtóban pertraktálni az orosz vezérkar baklövésait? Ugyebár ez sem valószínű. Ma azt haragják, hogy Oroszország a legkivételenebb despotizmus hazája, holnap meg olyan idézeteket gyártnak, melyek arról tanuskodják, hogy Szentpéterváron és Moszkvában tombol a sajtószabadság még

a hadiállapotban is. Ugyan, ugyan, mire való ez az ostoba hazudozás. A komoly embert végre is arra készítetik, hogy a háborús hírekből csak a

hadvezetőség jelentéseit olvassa el, mert a többi csak a helyesírással és térképismertekkel hadat viselő sajtógyerekek gründolják.

A világ háború.

Az olasz kudarc.

Nagy csatában, az olaszoknak az egész vonalon való teljes visszaverésével záródott le az Olaszország által ellenünk indított háború első fejezete. Triest, Görz és Tarvis voltak a olasz offenzívának a hadüzenet követő első napokra kijelölt állomásai és mind hangosabban megnyilatkozó kétségbeesett elkeseredésüknek főoka, hogy ezt a szerény programot sem tudják megvalósítani és a háború nyolcadik hetében még mindig ott állnak, ahol állottak mindjárt az első napokban.

Ugy Itáliában, mint a négyes szövetség többi országaiban, melyek Olaszország beavatkozásától döntő eredményeket vártak, ez a tény annál fájdalmasabb és lehangelőbb benyomást keltett, mivel az olasz hadsereg ezen hosszú idő alatt nem télenül állott az Isonzó völgyében, hanem nap-nap után mindent elkövetett, hogy keresztülrosszolja haditervét, melynek gyors végrehajtását nemcsak a nemzeti becsület, hanem a világháború egyéb viszonyainak józan mérlegelése is parancsolta.

Az orosz belső válsága.

Az oroszokkal való óriási küzdelmünk ebben a pillanatban egy stratégiai nyugovóponthoz ért. Ez a szünet előrelátható volt, egészséges és természetes következése ez annak a hosszú küzdelemnek, győzelmes szolgálatmányok egész sorozatának, amely megkezdődött május elején a gorlicei áttöréssel. Felállításunk most a legkötönyebb, mert hiszen elértük mindazokat a védelmi vonalakat, ahol az oroszok saját csapataik visszaözlését képesek

voltak megállítani. Ott állunk Lemberg és az Oroszország-határ között, ott vagyunk a Bug mentén és ott állunk Krasznik-től északra mindazokon a helyeken, ahol az orosz hadvezetőség seregeit reorganizálni akarja. A kraszniki fronton egyébként ma nyugalom uralkodott éppen úgy, mint ahogy a többi harc téren sem fordult elő nevezetesebb esemény.

Az oroszok nem bíznak a románokban, már a román hadseregtől való felelmükben erősítik a besszarábiai határt. Ezzel a katonai hírel egyidőben kapjuk azt a diplomáciai hírt is, hogy a román, a bolgár és a görög király legközelebb találkozni fognak Athénben.

A helyzet változatlan.

A Bug mentén Busktól északnyugatra csapataink Derevlany-nál elfoglaltak egy orosz támaszpontot.

Az északeleti arcvonal többi részén tegnap sem volt harc. A helyzet változatlan.

Orosz Lengyelországban

és Galiciában levő arcvonalakon néhány nap óta tartó nyugalmat az elmúlt huszonnégy óra folyamán is csak jelentőség nélkül való események zavarták meg. Csak Böhm-Ermolli hadseregének arcvonalán történt érdemleges fegyvertény. Egy heves osztrák-magyar támadás ugyanis az itteni orosz arcvonal egyik támasztékpontjának elfoglalását eredményezte.

Visszavert olasz támadások.

A tenger melléki arcvonalon az olaszok ismét néhány támadást kíséreltek meg, amelyeket mint eddig, ezuttal is visszavertünk, így Vermeglianónál, Re-

dipuglianál és a Krn csucstól délre több ponton.

A karintiai határterületeken az ágyuharc tovább folyik.

A Kreuzberg-nyeregűtől északkeletre emelkedő határhegyeken levő állásaink és néhány tiroli erődünk ellen is tüzel az ellenséges tüzérség. Az ellenségnek a Col di Lana ellen intézett újabb támadásai épp úgy meghiúsultak, mint a korábbiak.

A Balkánon.

Az utóbbi időben a montenegróiak a hercegovinai határon élénkebb, de teljesen sikertelen tevékenységet fejtettek ki.

Igy nemrég ismét mintegy két montenegrói zászlóalj nehéz ágyúkkal való hosszabb lövetés után megtámadta határállásainkat Aftovától keletre. Visszavertük őket.

Egyik repülőnk egyidejűen nagyon sikeresen bombázott egy montenegrói tábor.

Tovább délre egy ellenséges zászlóalj a határon át előretört. Csapataink ellentámadása ezt a zászlóaljat is visszaverte montenegrói területre.

Trebinjétől keletre az ellenség múlt heti kudarcát után hasztalan iparkodott nehéz tüzérségi tüzzel hatást elérni.

A vegyvizsgáló állomás munkája.

A városi vegyvizsgáló állomás vezetője dr. Tunner K. tanár a múlt hóban megvizsgált 18 tejet, ebből 9 (50%) nem felelt meg a törvényes követelményeknek, 4 tejfölt, 5 kútvizet (ebből 3 szennyezett), 11 hentesárut (közte 1 romlott volt) (1 másikat a főorvos kifogásolta a megengedett krumpfi lisztmennyiség duplája miatt) 3 vajat, közte 2 megnem felelő, 22 lisztmintát, melyek közül 1 nem volt megfelelő.

A katonai hatóság 2 kenyeret (mindkettő romlott volt), 1 bort és 1 szalámit vizsgálta. A vízvezeték vize rendszeres összetételű és kifogástalan volt. A bakteriológiai laboratórium sem talált a vízvezeték vizében semmi kifogásolni valót.

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

színes zephijrek, karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracsövetekből.

OLCSÓ
szabott árak

Egyes szám ára 4 fillér.

dom, csak sejttem. A disznószállítás volt a döntő faktor, melyet a városi bölcsesség nem a város alá, a vágóhid mellé helyezett, hanem fel, a csatorna felső folyásához, hogy szennyét a víz végighőm-polygassa az egész városon.

Ma már látjuk, amit a hivatalos bölcseségnek akkor is kellett volna látnia, hogy képtelenség az olyan fürdő, melyhez a város lakói egy tekintélyes részének másfél-, két-söt harmadfél kilométernyiről kell felutazni.

Most már nem tudom, áll-e utjában valami komoly akadály annak, hogy az a fürdő, mely jó is, kellemes is, s a városnak szép jövődelmet is hoz, lejjebb, például a korcsolyapálya környékére kerüljön. Az anyagi kérdés — szerintem — nem lenne akadály, mert a nagyobb forgalom a befektetendő költséget két-három év alatt bőven behozná. Az Árpád fürdő érdeke sem lenne döntő, mert ott ma képtelen állapotok uralkodnak. Az a fürdő ma nyüzsgő héringek tanyája és nem uszoda. Én úgy hiszem, a mi jó muszkáink pár nap alatt úgy kimélyítik azt a csatornarezszt, hogy jobban sem kelene. Egy-két hét alatt kicementeznék, ezzel egyidejűleg a régi fürdő jökrában lévő deszkaalkotmányát leszállítanák, felállítanák — nekünk lenne a város közepén egy pompás fürdők, leghasznosabb emléke a háborús esztendőnek.

De, ha ez bármely okból nem megy, akkor legalább egy pompás sétahelyet csinálnának a muszkákkal ott a kanálsiparton. A boldogult Tomsich tanácsos által ültetett platánok ma már igen szépek s az ut jókarbátételével a város ott a csatornaparton egy első-rangu, szép sétateret nyerne.

Gazdasági ügyeink jelenlegi vezetője oly sokat látott, modern ember, hogy talán nem csalódunk, ha azt hisszük, hogy kezében ezek a dolgok pár év alatt többet haladnak, mint előtte húsz esztendőn keresztül.

S most talán a legjobb ideje lenne tenni valamit, mikor oly nagy és olcsó munkaerő áll a város rendelkezésére. Ha a mi szibériai foglyaink tudnak követ fejteni, miért ne használhatnók fel mi a mi muszkáinkat a város szépítésére? **Krix.**

A vöröskereszt munkája.

A tudóbajosokat gondozó intézet gondozott 118 családot 415 taggal, gondozásukra 942 kor. 32 fillért költött.

A vöröskereszt egylet vasuti kirendeltségének kimutatása szerint vasuton érkezett junius hóban sebesült és beteg 12201, ebből itt maradt 4266, tovább ment 7935. Az itteni kórházakból vasuton elment 3823. Frissítőt kapott 13.805, új kötést 109, gyógyszer 251. A háboru óta (1914. auguszt 3) vasuton érkezett 126.260, itt maradt 35.147 tovább ment 91.113, az itteni kórházakból elment 23.672, frissítőt kapott 132.472 új kötést 3385, gyógyszert 1587.

A TERMELŐK és FOGYASZTÓK.

Semmiképen nem illik bele a mai nagy idők hangulatába az a belső háboru, amelyet a városok kongresszusa idézett fel azzal a határozatával, amellyel követelte a kormánytól, hogy szállítsa le a megállapított gabonahatárárszabást.

Ez a kérélem a fogyasztókra nézve orvosság akar lenni a betegségnek, amelyet gyógyítani akarnak vele, mondják az agráriusok.

A gazdák érvelése szerint a termelési költségek irtózatos arányokban emelkedtek s ebben igazuk is van. A hadügyi kormány elvette a fogatott az igás állatot olyan árakon, amelyeken azokat ma pótolni nem lehet, elvitte a gazdaság vezetőit, de elvitte magát a termelőt is, úgy, hogy a lehető legnagyobb nehézségekkel és a képzelhető legmagasabb költségekkel kellett a gazdának számolnia, amelyekért csakis feleslegeinek értékesítésében találhat kárpótást. A legnagyobb mértékű és a legjogosabb elégtelenséget keltené tehát a gazdák özöntségében, ha a kormány figyelembe venné a városok kívánságát, mert ebben veszedelmes támadás foglaltatik az egész termelő vidék ellen, abban minden faluval, amelynek hadbavonult népe küzdött és küzd a hazáért, az itthonmaradt része pedig megfeszített munkával, fokozott termelési költséggel fáradozott, hogy a hadsereg és a városok népe kielégítően élelmeztesse.

A gabonáról határszabás lecsökkentése jelenti a pillananyi olcsóbb megélhetés igen kétséges biztosítását, de mi lesz azután, ha ezek a pillanatok elroppennek. Következik a gyűlöletesség vált rekvirálási módszer, füstbe mennek a milliók, melyekkel egyenes uton az ország gazdagodhatnék. Megölnék a biztosítékok arra, hogy Magyarország képezzé a háboru után a gazdasági fejlődés biztosítékait, a mint ezt Ausztriában már előre látták.

Mindenesetre igazat kell adnunk a gazdáknak, amikor ilyen érvelésekkel állnak elő, hogy most egyszerre nem lehet a gabonárúknál visszamenni a háboru előtti időkre, de valószínűleg a városok kongresszusa sem gondolt ilyesmire.

De ugyan jó volna, ha egyszer már statisztikai kimutatással adnának erről a kérdéstről világos képet a közönségnek. Ne sajnálja egy-két gazda a fáradságot és számadatokkal bizonyítsa be, hogy a mostani maximális árakra feltétlenül szükség van, ha számításait meg akarja találni, ha munkájából gyümölcsöt is akar élvezni. Ilyen beszédes bizonyítékkal megszűnnék az a nagy ellentét, amely ma a termelők és fogyasztók között van. Értsünk szót, s hadd jlessuk, hol van az igazság. Arra is szeretnénk világos bizonyítékokat látni, hogy mi okból kellene a mostani árakat még magasabbra emelni. Ugyanis nem egy termelő ily-

fajta hurokat is pengtetett. Végül még csak azt jegyezzük, hogy nem értjük a termelőknék idegeskedését a sajtóval szemben, amikor ez a piac uszorája miatt felszólal s üldözi. Maguk a termelők is elismerik ezt az uszorát, és tiltakoznak az ellen, mintha ők csinálnák a piaci uszorát, amelynek rendszerint a többszörös közvetítő kereskedelem az oka.

Igazságtalanság tehát annak üldözőjét ferde szemmel nézni, sőt inkább közös erővel kellene ellene küzdeni, hiszen ez kölcsönös érdek.

A város közegészsége.

A város közegészsége a lefolyt junius hóban épen olyan kedvező volt, mint az előzőben, dacára a kevés születésnek Járvány nem volt, csakis szórványosan mutatkoztak járvánnyá fajúható ragályos bajok.

Született 50. Ebből törvényes fi 26, nő 17. Házasságon kívüli fi 4, nő 4. Ikerpár 3. Halva született 1. Házasságkötés 12 pár. Születési arányszám 1000 lakos után 1,53.

Elhalt 65. Ezek közt fi 35, nő 30. Ebből 7 éven alul volt törvényes fi 7, nő 8, házasságon kívüli fi 1. Arányszám 1000 lakos után 1,81.

A kórházaknak 14 halottja közül 3 volt fehérvári. A halálozások a születéseket 15-el mulják fölül, de a halottakból a 11 kórházi idegen halottat leszámítuk, úgy a népesség apadása halálozások következtében csak 4 lesz. A miniszter által megállapítva 6 székesfehérvári halt hősi halált, kik be vannak számítva a halottaink közé, nincsen azonban beszámítva a helybeli tartalékkórházak 22 halottja, részben harctéri sebesültek, részben betegség következtében elhaltak.

Nevezetesebb halálokok: Vele született gyengeség 2, gyermekaszály 1, béluhurut 6, hasinaghozás 3, (2 katona, 1 vidékről hozott kórháziak) tüdőlob 5, (3 katona 1 vidéki) tuberkulózis 19, (15 katona, 4 idegen), guta 2, vizkór 3, (1 katona), elmebaj 1, aggkór 12, öngyilkosság 2, (1 katona), kül-erőszak halál (lőttseb) 13 harctéri katona, 3 orosz hadifogoly harctériek.

A járvánnyá fajúható kórok állása a következő: Hastífusz maradt 6, szaporodott 11, összes 17. Meggyógyult 6, meghalt 3, maradt 8, (ezekből 4 katona, 2 orosz-fogoly, 5 vidékről betegem szállítva.) Kanyaró maradt 1, szaporodott 9, összes 10. Gyógyult 3, maradt 7. Differitisz 2, gyógyult 2. Vörheny maradt 8, szaporodott 10, összes 18. Gyógyult 12, maradt 6. Járványos agy-gerinc agyhártyalob maradt 2, szaporodott 1, összes 3, meghalt 2, maradt 1.

— Bojtorjánhajszesz korpásodás, hajhullás ellen kitűnően bevált szer üvege 1 kor. 20 fillér. Kapható Szűcs Róbert Magyar Korona gyógyszerárban Kossuth-u. sarkán.

HIREK.

Napló.

Egy kis olcsó dicsőségre vágytak s felsültek. Csúnyán felsültek és most keserűen panaszkodnak. A szociáldemokraták sülték fel, a a panaszkodást is ők végzik. Ugy történt ugyanis a dolog, hogy készítették egy hosszú memorandumot a rokkant katonák érdekében s fogta magát néhány kormányzó elvtárs s auton elvágatott a miniszterelnökhöz, s annak rendje és módja szerint átadták neki a memorandumot. Mindenesetre dicséretes dolog, ha valaki a rokkant katonák ügyében fáradozik. Ezt a szociáldemokratáknak is kiutalványozzuk. Ők azonban ebből a humanus cselekedetből egy jó adag pártprofitot akartak szerezni. Ugy állították be a dolgot, mintha a széles országban egyedül ők jutottak volna arra a gondolatra, hogy a rokkant katonák ügyét fel kell karolni, szóval egy kis olcsó reklámot szerettek volna a memorandumból. Hogy maga az ország-ház, a társadalom, minden intézményünk és minden ember hangoztatja és lépéseket is tesznek az iránt, hogy rokkant katonáink méltó ellátásáról gondoskodva legyen, azt egyszerűen nem vették tudomásul, s a humanizmus negyvenkettéseket akartak kiállni a memorandumukkal.

A sajtó, a közvélemény, mnt dicséretes eseményt tudomásul vette a memorandum átadását, de valami meg nem érdemelt szociáldemokrata hozsannákat nem zegett, ami természetes is, mert hiszen nem a szociáldemokraták vették észre először, hogy a háboru miatt rokkant katonák is lettek, akikről a gondoskodás a nemzeti kötelesség.

És ez fáj a szociáldemokratáknak. Szemére vetik mindenkinek, hogy hidegen vették az ő mozgalmukat. Ertsd alatta, hogy a főfős dicshimnuszok elmaradtak. Eppen ezzel a panaszkodással árulják el, hogy népgyűlési hatásra vadásztak a memorandummal.

Aki önzetlenül, saját személye dicséretének nem vásárolás dolgozik a közügyek terén, az nem szokott megnehezteni, ha nevének magasztalása nélkül csak a cselekedetéről van szó.



Szerdán július, 14-én:

Hát melyik a feleségem

Kacagató vigjáték 4 felv.

A fátolytáncosnó.

Dráma 3 felvonásban.

Mozgófényképszemle az északi és déli harctérről, 30. szám. Csapataink Przemysiben.

Előadások fél 7 és 9 órakor.

